

Nálezy některých druhů brouků (Coleoptera) na lokalitě Městské sady

Protože se dlouhodobě zabývám entomologií, byl jsem požádán pracovištěm magistrátu o seznam brouků, které jsem v městských sadech nachytl. Podotýkám, že sběry nebyly prováděny systematicky. Předkládám seznam ulovených druhů. Údaje materiálů do roku 1997 jsem rekonstruoval podle knihy zápisů a nejsou „díky“ povodni v r.1997 k dispozici. Materiály po roce 1997 jsou jak v mé sbírce, tak ve sbírkách mých kolegů v rámci běžné kolegiální výměny a výpomoci.

CHARAKTERISTIKA

Park je situován na severozápadním okraji města, ohraničen městskou zástavbou a na severní straně areálem koupaliště, komplexem zahrádkářských kolonií a řekou Opavou. Park dle faunistického síťového mapování leží ve čtverci č.6073 (Zelený J.,1972), v zeměpisných souřadnicích 49°57'N, 17°53'E. Stromové patro je tvořeno většinou listnatými stromy jako je Lípa (*Tilia sp.*), Javor (*Acer sp.*). Ostatní druhy listnatých dřevin jsou zastoupeny také, ale v menším množství. V menším množství jsou také zastoupeny jehličnany (*odkazují na vypracovanou inventarizaci - březen 2003*) Trávníky jsou pravidelně sečeny, přesto se zmiňují o hojném výskytu typického jarního aspektu a to cibuloviny Křivatec (*Gagea sp.*)

METODIKA SBĚRU

Sběry byly prováděny běžnými metodami. Měly však některá omezení. Protože byla možnost kolize se zahradnickými mechanismy, nebyly instalovány zemní pasti ať už padacího nebo návnadového typu. Také z tohoto důvodu bylo nutno se vyhnout nebezpečí úrazu malých dětí. Užití metody byly hlavně:

prosevy detritu v úpatí keřů a pařezů, sběry pod kameny, na povrchu terénu (viz komentář u rodu *Carabus*), prohlídka kůry stromů. U spadlých větví prohlídka případných požerků a na těžko přístupných místech pro mechanismy smýkání na rozkvetlém bylinném patře (hlavně čeleď složnokvětých). Důležitá metoda sběru byla také zevrubná prohlídka trouchu poražených stromů (*viz v seznamu ulovených druhů*) V neposlední řadě také individuální sběry.

SEZNAM ULOVENÝCH COLEOPTER

CARABIDAE

Carabus coriaceus L. 1.VIII.1982, leg.,det. et coll.F.Paikert; 29.VIII.1982 leg.,det. et coll.F.Paikert; 10.IX. 1989, leg.,det. et coll.F.Paikert. (*Brouk pravidelně každoročně, od roku 1990 až 2008 –cca 5x za sezonu- pozorován*).

Carabus violaceus L. 19.VIII.1989, leg.,det. et coll.F.Paikert (*Četnost pozorování daleko menší, než u předcházejícího druhu – ne každoročně*).

Carabus glabratus PAYK. 7.V.1995, leg.,det. et coll.F.Paikert

Pterostichus melanarius (ILLIG.) 20.V.1995, leg., det. et coll. L.Mikulenka

Pterostichus niger (SCHALL.) 20.IX.1998, leg. V. Schreier, det. et coll. L.Mikulenka

Lacomostenus terricola (HERBST) 10.VIII.1990 leg., det. et coll. L.Mikulenka,

15.VIII.1991 leg., det. et coll. L.Mikulenka, 20.VIII.1992 leg.V.Schreier, det. et coll.

L.Mikulenka, 10.VII.1993 leg.V.Schreier, det. et coll. L.Mikulenka 2.VIII.1993 leg.

V.Schreier, det. et coll. L.Mikulenka, 10.IX.1994 leg.V.Schreier, det. et coll. L.Mikulenka,

8.VI.1995 leg.et coll. L.Mikulenka, det.S.Benedikt, 10.XI.1995 leg., det. et coll. L.Mikulenka,

10.VIII.1996 leg.V.Schreier, det. et coll. L.Mikulenka, 2.X.1996 leg., det. et coll.

L.Mikulenka, 10.IV.1997 leg., det. et coll. L.Mikulenka, 10.VIII.2000 leg. V.Schreier, det. et coll. L.Mikulenka

Anchomenus dorsalis (PONT.) 20.V. 1998 leg. V.Schreier, det. et coll. L.Mikulenka,

Europhilus micans (NIKOLAI) 5.III.1991 leg., det. et coll. L.Mikulenka

Zabrus tenebrionides (GOEZE) 28.VIII.1997 leg. V.Schreier, det. et coll. L.Mikulenka

Pseudoophonus griseus (PANZ.) 20.8.1997 leg., det. et coll. L.Mikulenka

Lebia chlorocephala (HOFFM.) 5.III.1991 leg., det. et coll. L.Mikulenka

Dromius quadraticollis A.MORAW. 18.II. 1989 leg., det. et coll. L.Mikulenka (!)

Poecilus cupreus (L.) 28.4.2002 leg. F.Paikert, det. et coll. L.Mikulenka

Agonum moestum (DUFT.) 18.3.2001 leg. F.Paikert, det. et coll. L.Mikulenka

Trechus secalis (PAYK.) 29.7.2008 leg. F.Paikert, det. et coll. L.Mikulenka

Amara bifrons (GYLL.) 6.8.1999; 8.8.2008 leg. F.Paikert, det. et coll. L.Mikulenka

Stenolophus skrimshiranus STEPH. 6.8.1969; 6.8.1999; 18.3.2008 leg. F.Paikert, det. et coll. L.Mikulenka

-kromě rodu Carabus, který byl sbírán a pozorován uvnitř parku, jsou ostatní nálezy situovány také do bližšího okolí.

LUCANIDAE

Dorcus parallelipedus L. 8.VII.1981 leg., det. et coll. F.Paikert

SCARABAEIDAE

Serica brunnea L. 5.VII.1982, leg., det. et coll. F.Paikert; 20.VII.1983 leg., det. et coll.

F.Paikert; 28.VI.1987, leg., det. et coll. F.Paikert

Liocola lugubris HBST. 1.IX.1987, leg., det. et coll. F.Paikert; 15.-30.VIII.2001, leg., det. et

coll. F.Paikert.; 26.VI.-3.VII.2002 leg., det. et coll. F.Paikert.; 5.VII.2005, leg., det. et coll.

F.Paikert.; 6.IX.2005, leg., det. et coll. F.Paikert.; 9.VII.2006, leg. det. et coll. F.Paikert

1.VI.2007, leg. det. et coll. F.Paikert; 3.VI.2007, leg. det. et coll. F.Paikert; 13.VI.2008, leg.

det. et coll. F.Paikert; 15.VI.2008, leg. det. et coll. F.Paikert; 29.VI.2008, leg. det. et coll.

F.Paikert (*brouk byl dopěstován prokazatelně z trouchu větrem vyvrácené Olše lepkavé- Alnus*

glutinosa L.-); 1.-15.VII.2008, leg. det. et coll. F.Paikert; 16.-31.VII.2008, leg. det. et coll.

F.Paikert; 10.-20.VIII.2008, leg. det. et coll. F.Paikert; 21.VIII. 2008, leg. det. et coll.

F.Paikert;

- tento druh byl v druhé polovině sedmdesátých a v první polovině osmdesátých let pozorován

jen náhodně a velmi řídko. Teprve od r.2001 byl tento brouk zaznamenán častěji. V r.2001

jsem byl náhodně přítomen likvidaci padlého stromu (lípy) po bouřce resp. silném větru.

V trouchu jsem našel větší množství pomrav, které jsem dopěstoval. Od té doby jsem

přítomen prakticky každé likvidaci padlého stromu a nalezené larvální stadia brouků

dopěstovávám. Většinou brouky pošlu zpět do přírody a jen nezbytně malou část si

ponechávám jako dokladový materiál.

Amphimallon solstitialis L. 6.VII. 1994 leg., det. et coll. F.Paikert; 2.VII.2002 leg., det. et

coll. F.Paikert.; 1.VII.2006, leg., det. et coll. F.Paikert; 5.VII.2006, leg., det. et coll. F.Paikert

-v severní části parku na travnaté otevřené ploše bylo pozorováno hromadné lihnutí imag.

V r.2007 a 2008 – obs. s menší četností výskytu.

Aphodius (s.str.) fimetarius L. 5.VII.2008, leg. det. et coll. F.Paikert

Osmoderma eremita SCOP. Druh byl zaznamenán v Komárově 1983 – náhodný sběr

zaměstnanec uprostřed továrního areálu. Výskyt v Městských sadech nebyl zaznamenán.

ELATERIDAE

Agriotes ustulatus (SCHALL.), VI.1993 leg. et coll.F.Paikert det. T.Sitek; VII.2002, leg. et coll. F.Paikert det. T.Sitek;

Agrypnus murinus (L.) 6.V.1993, leg. et coll.F.Paikert det. T.Sitek;

Melanorus villosus (FOURC.) 20.IV.2003, leg. et coll.F.Paikert det. T.Sitek; 27.V.2003, leg. et coll.F.Paikert det. T.Sitek;

Selatosomus aeneus (L.) 30.V.1999, leg. et coll.F.Paikert det. T.Sitek;

-další materiály byly předány k determinaci.

BUPRESTIDAE

Anthaxia nitidula L. 29.VI.2008, leg. det. et coll. F.Paikert

LAMPYRIDAE

Phausis splendidula (L.) 15.VII.1980 leg.,det. et coll. F.Paikert. (*Druh v pětítýdenním rozpětí červen - červenec pozorován od roku 1980 - 2008 každoročně.*)

CANTHARIDAE

Cantharis fusca L. 12.VIII.2007 leg.,det. et coll. F.Paikert; 25.VIII.2007 leg.,det. et coll. F.Paikert; 5.VII.2008 leg.,det. et coll. F.Paikert. (*velmi hojný - pozorován každoročně ve vegetačním období*)

Cantharis obscura L. 5.VII.2008 leg.,det. et coll. F.Paikert (*velmi hojný - pozorován každoročně ve vegetačním období*)

Cantharis rustica FALL. 18.VI.2006 leg.,det. et coll. F.Paikert.

Rhagonycha fulva (SCOP.) (*pozorován každoročně ve vegetačním období - velmi hojný až obecný.*)

OEDEMERIDAE

- materiály z období 2005-2008 jsou determinovány.

MALACHIIDAE

Malachius aeneus L. 29.V.2008 leg.,det. et coll. F.Paikert. 23.VI.2008 leg.,det. et coll. F.Paikert.

Malachius bipustulatus L. 8.VI.2007 leg.,det. et coll. F.Paikert.

NITIDULIDAE

Glischrochilus quadriguttatus (FABR.) 10.IX.1980 leg.,det. et coll.F.Paikert; 18.VIII.1996, leg.,det. et coll.F.Paikert; 26.VII.2000, leg.,det. et coll.F.Paikert; (*Druh od roku 2000 včetně roku2008 pozorován v období VII. - IX. měsíce pravidelně v hojném počtu.*)

COCCINELIDAE

Harmonia axyridis (PALL.), 10.X.2008 leg.,det. et coll. F.Paikert; 12.X.2008 leg.,det. et coll. F.Paikert; 17.X.2008 leg.,det. et coll. F.Paikert.

TENEBRIONIDAE

Tenebrio molitor L. 29.VI.1981 leg.,det. et coll.F.Paikert

LAGRIIDAE

Lagria hirta L. 15.VII.2006 leg.,det. et coll.F.Paikert; 24.VII.2006, leg.,det. et coll. F.Paikert; 5.VIII. 2008, leg.,det. et coll.F.Paikert

CERAMBYCIDAE

Hylotrupes bajulus L. 25.VII.1980 leg.,det. et coll.F.Paikert

Callidium violaceum L. 10.V.1982 leg.,det. et coll.F.Paikert, 20.V.1982 leg.,det. et coll. F.Paikert; V.1984 leg.,det. et coll.F.Paikert; 19.V.1987, leg.,det. et coll.F.Paikert

Aromia moschata L. 31.7.2008 leg.,det. et coll.F.Paikert

Phymatodes testaceus L. 6.VI.1982 leg.,det. et coll.F.Paikert

Pronocera angustata (KRIECH.) 15.VI.1991, leg.,det. et coll.F.Paikert. (*Brouk dopěstován z při bouřce sražené špičky prosychajícího smrku. Smrk později skácen – zcela devastován broukem Ips typographus* L.) (!)

Spondylis buprestoides L. 26.VII.1999, leg.,det. et coll.F.Paikert.

Clytus arietis L. 8.V.2000, leg.,det. et coll.F.Paikert; 6.V.2002, leg.,det. et coll.F.Paikert; 16.VI.2008, leg. det. et coll. F.Paikert;

Pseudovadonia livida (FABR.) 12.VI.2008, leg. det. et coll. F.Paikert

Stegurella melanura (L.) 16.VI.2008, leg. det. et coll. F.Paikert; 5.-15.VII.2008, leg. det. et coll. F.Paikert

CHRYSOMELIDAE

Melasoma populi L. 15.VII.1981 leg.,det. et coll.F.Paikert

Clytra laeviuscula RATZ. 19.VI. 2000, leg.,det. et coll.F.Paikert; 22.V. 2007, leg.,det. et coll.F.Paikert; 6.VII. 2007, leg.,det. et coll.F.Paikert;

Crioceris asparagi L. 19.V.1987, leg.,det. et coll.F.Paikert; 1.VI. 2004, leg.,det. et coll. F.Paikert; 8.IX. 2007, leg.,det. et coll.F.Paikert; 20.VI. 2008, leg.,det. et coll.F.Paikert

Cryptocephalus sericeus L. 19.V.1987, leg.,det. et coll.F.Paikert; 10.VI. 1999, leg.,det. et coll.F.Paikert; 8.VI. 2005, leg.,det. et coll.F.Paikert; 21.V. 2006, leg.,det. et coll.F.Paikert; 13.VII. 2008, leg.,det. et coll.F.Paikert;

Závěr:

Lze předpokládat, že případná obnova stromového patra, byť sběry byly pouze náhodné, se nijak negativně na skladbě entomofauny v Městských sadech neprojeví. Úbytek druhů vyvíjejících se v trouchu stromů podle mého názoru nebude výrazný a podle dosavadních zkušeností neohrozí žádný chráněný či ohrožený druh hmyzu. Pokud na základě této zprávy vznikne na pracovišti magistrátu potřeba ve výzkumu pokračovat, jsem ochoten se na této práci podílet.

František PAIKERT
U Opavice 17
746 01 OPAVA